

Sadržaj

Prvi deo

Strategije reinženjeringa (skokovitih promena) i repozicioniranja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine (5)

1. Identifikovanje problema i ograničenja sa izborom alternativnih rešenja	14
2. Alternativni izbori rešenja problema	23
2.1. Model rigidnog ubrzanog trošenja prirodnih resursa – bez rasta i strategije održivog razvoja	25
2.2. Model usporenog trošenja prirodnih resursa i prividnog rasta i kvazi-strategije održivog razvoja	26
2.3. Model građanskog demokratskog društva, savremene otvorene tržišne privrede sa strategijama održivog razvoja	27
2.3.1. Sidra budućeg srpskog demokratskog društva	27
2.3.2. Osnovne premise strategije demokratskog društva	32
2.4. Ključni problemi izbora metoda promena, tranzicije i sveobuhvatnih reformi	37
3. Problemi koji ograničavaju kreiranje održivog socijalno-ekonomskog razvoja i opstojnosti Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	40
3.1. Negativne istorijske prepreke demokratskom ustrojstvu srpskog društva	41
3.2. Paradigme koje su uzrokovale raspade državnih zajednica Južnih Slovena	43
3.3. Interesi Zapada u odnosu na ciljeve i interese srpskog društva	48
3.4. Identifikovanje elemenata oporavka i održivog razvoja bosansko-hercegovačkog prostora	50
3.4.1. Ocena projekta – jedinstvena BiH	51
3.4.2. Ocena projekta – dostizanje standarda Zapadne Evrope	55
3.4.3. Ocena projekta – oponašanje vrednosti Zapadne Evrope	57
3.4.4. Ocena projekta – eticistička država s državnom privredom ili demokratsko društvo s privatnom privredom	58
4. Identifikovanje konkretnih šansi i realnih mogućnosti održivog društveno-ekonomskog razvoja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine	63
4.1. Identifikovanje šansi i prepreka svetskog procesa globalizacije, regionalizacije i internacionalizacije	63
4.1.1. Perspektiranje promena izazvane svetskim procesima globalizacije i internacionalizacije	64
4.1.2. Implikacije transakcijske ekonomske paradigme	66
4.2. Pozicija Republike Srpske i BiH u svetskim procesima globalizacije, regionalizacije i internacionalizacije	67
4.3. SWOT-analiza resursa, snage i slabosti, ograničenja i pretnji koji determinišu obnovu i održivi razvoj Republike Srpske	73
4.3.1. Analiza snage i slabosti Republike Srpske	75

4.3.1.1.	Analiza snage i slabosti u internom okruženju	75
4.3.1.1.1.	Glavne slabosti Republike Srpske	75
4.3.1.1.2.	Glavne snage Republike Srpske	77
4.3.1.1.3.	Utvrđivanje glavnih snaga i glavnih slabosti	79
4.3.1.1.4.	Glavne snage i glavne slabosti Republike Srpske	80
4.3.1.1.5.	Glavne slabosti Republike Srpske	81
4.3.1.1.6.	Utvrđivanje glavnih snaga Republike Srpske	83
4.3.1.2.	Identifikacija raspoloživih prirodnih resursa	89
4.3.1.2.1.	Resursa koji omogućuju razvoj preduzetništva	89
4.3.1.2.2.	Raspoloživi prirodni resursi	91
4.3.1.2.3.	Raspoloživi ljudski resursi	94
4.4.	Opasnosti koje nam prete zbog neznanja i nerazumevanja globalnih procesa u bližem i širem okruženju	101
4.5.	Kakvo će izgledati razvijeno okruženje Zapada 2050 godine?	105
4.6.	Nove paradigme koje će determinisati strategiju tehnološkog razvoja preduzeća	108
4.7.	Promene u sistemu funkcionisanja preduzeća koje determinišu njegovu buduću strategiju društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	110
4.7.1.	Otvorena pitanja koja ograničavaju strateške i skokovite promene preduzeća	111
4.7.2.	Preduzeće će i u budućnosti ostati preduzetničko društvo	113
4.8.	Identifikovanje područja kulturno-civilizacijskih i tehnoloških promena koje determinišu strategiju društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	115
5.	Prelaz građana Republike Srpske iz zone sumraka i haosa ka kulturno-civilizacijskom i socijalno održivom razvoju	117
5.1.	Strategija prelaza od ratova ka miru	122
5.1.1.	Neka od istorijskih nasleđa koja stoje na putu prelaza od rata ka miru	123
5.1.2.	Nove paradigme koje omogućavaju prelaz od rata ka miru	125
5.1.3.	Međunarodne obaveze koje osiguravaju prelaz od ratova ka miru	127
5.2.	Prelaz iz neodrživog ka održivom razvoju	129
5.2.1.	Nove paradigme i savremena obeležja društveno-ekonomskog rasta i razvoja	129
5.2.2.	Ograničenja koja determinišu održivi socijalno-ekonomski razvoj Republike Srpske	131
5.2.3.	Izbor modela kojim se obezbeđuje održivi socijalno-ekonomski razvoj Republike Srpske	134
5.3.	Teorijska uporišta strategija održivog društveno-ekonomskog razvoja Republike Srpske	135
5.3.1.	Implementacija preduzetničke ekonomije i operacionalizacija diverzifikacionog marketing sistema	137
5.3.2.	Oslanjanje na humani kapital – inovacije i stvaralaštvo	141
5.3.3.	Orijentacija na međunarodno poslovanje	145
6.	Principi strategije reinženjeringa i reorganiziranja Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, kreiranjem pregledne vizije, misije i ciljeva	146
6.1.	Državnička vizija	146

6.1.1.	Područja poželjnih strateških promena	146
6.1.2.	Razjašnjavanje odnosa između države i ekonomije	151
6.1.3.	Kreiranje efektivnog privrednog sistema	157
6.1.4.	Elementi vizije Republike Srpske	163
6.2.	Državnička misija	167
6.2.1.	Aktualna pitanja masovne vaučerske privatizacije	174
6.2.2.	Moralno-etička odgovornost srpske države	188
6.2.3.	Kultura i klima stvaralaštva	191
6.2.4.	Kriterijumi kvaliteta države	195
6.2.5.	Kreiranje ambijenta koji će privlačiti sveži kapital	199
6.2.6.	Promena na segmentu obrazovanja	207
6.3.	Državotvorni ciljevi i zadaci	209
6.4.	Institucije i instituti koji omogućuju skokovite promene	212
6.4.1.	Srpska hipotekarna banka – kreiranje hipotekarnog tržišta i hipotekarnih kredita	212
6.4.2.	SAPI – Srpska agencija za privlačenje investicija	213

7.	Definisanje elemenata optimalne strategije ekonomskog održivog rasta i razvoja Republike Srpske	216
7.1.	Akcentiranje otvorenih pitanja i problema koja ograničavaju primenu strategija skokovitih promena u Republici Srpskoj	218
7.2.	Definisanje naučno-istraživačkog razvoja i programa	222
7.3.	Izbor modela održivog rasta i razvoja	225
7.4.	Privredni sistem – privredni razvoj i rast	230
7.5.	Koncepcije, strategije i politike privrednog sistema, rasta i razvoja	235
7.6.	Strategije optimalnog i održivog privrednog razvoja	237
7.7.	Sistemske respektovanje interdisciplinarnih aspekata kvaliteta	242

Drugi deo

Identifikovanje područja skokovitih promena i odabrane strategije repozicioniranja (246)

1.	Teorija reinženjeringa i repozicioniranja	247
1.1.	Pristup reinženjeringu procesa i repozicioniranju sistema	247
1.1.1.	Strategija reinženjeringa poslovnih sistema	247
1.1.1.1.	Utvrđivanje potreba za reinženjeringom	248
1.1.1.2.	Iniciranje reinženjeringa	248
1.1.1.3.	Analiza sila za i sila protiv reinženjeringa	248
1.1.2.	Operacionalizacija reinženjeringa	249
1.1.2.1.	Praktična primena reinženjeringa	249
1.1.2.1.1.	Razvijanje kulture potrebe za promenama	249
1.1.2.1.1.1.	Participativna kultura	250
1.1.2.1.1.2.	Faze promena	250
1.1.2.1.1.3.	Izvori otpora promenama	252
1.1.2.1.1.4.	Osmišljavanje organizacionog razvoja prilagođenog za kontinuelne promene	252

1.1.2.1.1.5.	Emocionalne nakaradnosti od neformalne	
1.1.2.1.1.6.	organizacije koje sprečavaju promenu stanja	255
1.1.2.1.1.6.1.	Emocionalne nakaradnosti	255
1.1.2.1.1.6.2.	Neformalna organizacija	258
1.1.2.1.2.	Operacionalizacija reinženjering procesa	260
1.1.2.2.	Reinženjering poslovnih procesa	261
1.1.2.2.1.	Identifikovanje promena u okruženju	261
1.1.2.2.2.	Faze reinženjeringa poslovnih procesa i repozicioniranja poslovanja	263
1.1.2.3.	Pristup kreiranju strateškog proizvodnog sistema	265
1.1.2.3.1.	Kreiranje agilnog proizvodnog sistema	266
1.1.2.3.2.	Kreiranje fleksibilnog proizvodnog sistema	267
1.1.2.4.	Pristup vođenju kompanije u budućnost	268
1.1.2.4.1.	Definisanje uloge modela organizacije	268
1.1.2.4.2.	Razvijanje modela vođenja organizacije	269
1.1.2.4.3.	Identifikovanje nosilaca kreativnih promena u procesu reinženjeringa procesa i repozicioniranja preduzeća	272
1.1.2.4.3.1.	Identifikovanje nosilaca promena	272
1.1.2.4.3.2.	Osmišljavanje kreativne klime inovativne organizacije	273
1.1.2.4.3.3.	Kreiranje inovativne organizacione strukture	274
1.1.3.	Efekti primene reinženjeringa procesa i repozicioniranja tržišnog poslovanja	277
1.1.3.1.	Ciljevi efekata reinženjeringa procesa	278
1.1.3.1.1.	Povećanje fleksibilnosti u poslovanju	278
1.1.3.1.2.	Veća efikasnost i efektivnost	278
1.1.3.1.3.	Konkurentska prednost	279
1.1.3.1.4.	Redukcija troškova	279
1.1.3.1.5.	Povećanje produktivnosti	279
1.1.3.1.6.	Zadovoljstvo potrošača	280
1.1.3.2.	Ocena kvaliteta strategija organizacije	282
1.1.3.2.1.	Principi ugradnje strategija u sistem poslovanja	282
1.1.3.2.2.	Utvrđivanje osnovnih strategija poslovanja	283
1.1.3.2.3.	Utvrđivanje ograničenja u postavljenim ciljevima i strategijama poslovanja	284
1.1.3.3.	Definisanje načina koji kompaniji osiguravaju budućnost	285
1.1.3.4.	Analiza proizvoda i motivisanje i stimulisanje zaposlenih da se radi na razvoju dobrog proizvoda	287
1.1.3.4.1.	Analiza proizvoda kao ključnog instrumenta tržišnog poslovanja	287
1.1.3.4.2.	Motivisanje i stimulisanje zaposlenih da se radi na razvoju dobrog proizvoda	289
1.1.3.5.	Ciljevi i zadaci repozicioniranja etičko-moralnih kvaliteta društva i građana	292
1.1.3.6.	Kontrola kvaliteta postignutih promena	296
1.2.	Problematiziranje globalnog društvenog sistema i izbor modela socijalne organizacije	299
1.2.1.	Obeležja, vrednosti, standardi, procedure i uslovi građanske demokratije	301

1.2.2.	Odstajanje od manipulacije u procesu socijalizacije građana	305
1.2.3.	Postavljanje i regulisanje postizanja ciljeva	309
1.2.4.	Postupak redefinisane kulturno-civilizacijskog sistema kao pretpostavke repozicioniranja	313
1.2.4.1.	Struktura moralne svesti	317
1.2.4.2.	Menjanje moralne svesti	318
1.2.5.	Socijalni (humani) kapital i sklonosti srpskog društva ka spontanoj socijabilnosti	319
1.2.5.1.	Stimulisanje motiva za postignućem	325
1.2.5.2.	Usklađivanje motiva za postignućem sa ciljevima društveno-ekonomskog i tehnološkog razvoja	328
1.2.6.	Značaj porodice za socijalno-ekonomski razvoj	329
1.2.6.1.	Uticao porodice na socijalizaciju	332
1.2.6.2.	Škola i obrazovanje	332
1.2.6.3.	Uticao vršnjaka na socijalizaciju i prevencija najezdi narkotika	333
1.2.6.4.	Rezultati života u porodici, školi i druženju	334

2. Makro-aspekti osmišljavanja globalnog preduzetničkog društva i preduzetničke ekonomije sa mikro-aspektima preduzetništva

2.1.	Elementi globalnog preduzetničkog društveno-političkog sistema društva	337
2.1.1.	Razlike između socijalističkog i preduzetničkog društva	338
2.1.2.	Razvijanje modela ekonomije ponude	341
2.1.2.1.	Dokazi Lefertove krive ponude	343
2.1.2.2.	Dokazi Fulertonove krive ponude	344
2.1.2.3.	Respektovanje uticaja smanjenja poreza na ponudi kretanje cena	344
2.2.	Elementi preduzetničke ekonomije	345
2.2.1.	Preduzetnička socijalna odgovornost	350
2.2.2.	Preduzetnička etička odgovornost	353
2.2.3.	Razvijanje korporativne kultura i klime inovativnog preduzetništva	355
2.2.4.	Razvijanje korporativna etike i društvene odgovornosti	359
2.2.5.	Obeležja modela preduzetničke ekonomije	365
2.3.	Kreiranje inovativnog preduzetničkog miljea	366
2.3.1.	Kreiranje inovativnog preduzetništva i preduzetnog menadžmenta	366
2.3.2.	Upravljanje razvojnim poslovanjem preduzeća	370
2.3.3.	Izbor strategije preduzeća koja se nalaze u krizi	373
2.3.4.	Shvatanje krize i promena kao šanse i mogućnosti uspeha	375
2.4.	Podržavanje razvoja malih, porodičnih i srednjih preduzeća	377
2.4.1.	Utvrđivanje politike razvoja malih, porodičnih i srednjih preduzeća	380
2.4.2.	Kreiranje pravno-institucionalnog okruženja kao pretpostavke razvoja i funkcionisanja malih i srednjih preduzeća	384
2.4.2.1.	Projekovanje sistema opozreivanje i finansijskih pretpostavki	386
2.4.2.2.	Razvoj sistema usluga i javnog servisa od značaja za razvoj malih, porodičnih i srednjih preduzeća	387
2.4.2.3.	Podrška razvoja asocijacija malih, porodičnih i srednjih preduzeća	389
2.4.2.4.	Stvaranje uslova za internacionalizaciju poslovanja malih, porodičnih i srednjih preduzeća	390
2.4.2.5.	Standardizacija, kontrola kvaliteta, ekologija i	

	zaštita čovekove okoline	391
	2.4.2.6. Osnivanje tehnoloških parkova, incubator centara i obrazovnih programa prekvalifikacije	392
	2.4.2.7. Kreiranje posebnih izvora rizika-kapitala	394
	2.4.2.8. Posebni poreski tretman malog posla	395
	2.4.3. Aktualizacija uloge javnih korporacija u razvoju malog, porodičnog i srednjeg privatnog preduzetništva	398
3.	Razvijanje operativnih razvojnih modela za potrebe demokratskog društva samoodržive privrede	402
	3.1. Model proizvodnje dovoljne količine hrane	402
	3.2. Model poreza na dodatu vrednost	411
	3.3. Socijalni sistem i socijalna politika	418
	3.4. Obrazovni sistem, pedagoški standardi i strategija permanentnog obrazovanja	419
	3.5. Nova razvojna područja	424
4.	Osmišljavanje globalnog društveno-političkog sistema i modela socijalne organizacije	426
	4.1. Rasprava modela socijalne organizacije	426
	4.2. Kreiranje odbrambeno-sigurnosnog sistema	433
	4.3. Postupak dekriminalizacije srpskog društva	433
	4.4. Pravno-institucionalno uređenje građanske demokratske države sa sistemom savremene tržišne ekonomije	441
5.	Umesto zaključka: Kreiranje pozitivnog građanskog demokratskog identiteta srpskog nacionalnog korupsa u svetu	445
	Literatura	448